

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3123/2020. (V. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.Bv.186/2018/30. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kollár Andor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó, korábbi fogvatartott, kártalanítási kérelmet nyújtott be jogi képviselője útján, alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. május 15. napján.
- [3] Kérelmében többek között hivatkozott a jogszabályban előírt életter hiányára, valamint az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre.
- [4] Az elsőfokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, ugyanis a kérelmező a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 70/A. § (5) bekezdés b) pontja alapján a kérelem arra nem jogosult személytől származik, tekintettel arra, hogy az ügyben a jogi képviselő jogosultságának igazolását nem csatolták, majd a pótlólagosan megküldött meghatalmazás a kérelem benyújtását követően kelt, így az igazolásra nem volt alkalmas.
- [5] 1.2. Az érdemi elbírálás érdekében tett védői fellebbezés folytán, a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a fellebbezést nem ítélte alaposnak, az elsőfokú bírósággal mindenben egyetértett és az 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzésével a döntést helybenhagyta.
- [6] Indokolásában a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a fellebbezésben utólag hivatkozott okirat megbízási szerződésnek és nem ügyvédi meghatalmazásnak minősül, így továbbra sem lehetett megállapítani azt, hogy a kérelem a jogosulttól származó volt.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30. számú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdését, a IV. cikk (4) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [8] 2.1. Alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében az indítványozó kifejtette, hogy a bírói jogalkalmazás és jogértelmezés szerinte önkényes volt, így nem tett eleget az Alaptörvényben 28. cikkében foglalt jogértelmezési kötelezettségeknek – amely fogalmi egységet alkot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás követelményével –, valamint a Bv. tv. rendelkezéseinek értelmezése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a törvény és a jogalkotó célját, ezáltal megfosztva a kérelmezőket attól, hogy a fogvatartás alatt elszenvedett sérelmeikért hazai fórum előtt részesülhessenek hatékony jogorvoslatban. Az indítványozó szerint ezért nincs összhang az Alaptörvény és a támadott végzések között.
- [9] Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében foglalt kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalmának, valamint a IV. cikk (4) bekezdésében foglalt alaptalan vagy törvénytől való eltérő módon történő szabadságkorlátozás esetére járó

kártalanításhoz való jogának megsértését abban látta, hogy a Magyar Állam számára nem biztosította megfelelően az emberhez méltó fogvatartási körülményeket, valamint jelen ügyben érdemi vizsgálat nélkül elutasították a kérelmet, így ezáltal is megfosztva attól, hogy a törvény által biztosított utólagos kompenzációban részesülhessen.

- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljárásához való joggal kapcsolatban az indítványozó utal az Alkotmánybíróság gyakorlatára, miszerint azt csak az egész eljárásra figyelemmel lehet megítélni [6/1998. (III. 11.) AB határozat].
- [11] Ezen bekezdés sérelmével kapcsolatban szintén kifejtette, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták érdemben a kérelmet, annak ellenére, hogy a fellebbezésben a kérelmező kifejezetten nyilatkozott arról, hogy jogi képviselője az ő megbízása alapján és nevében járt el, az elsőfokú végzést mégis helybenhagyták. A tisztességes bírósági eljárásához való jog kapcsán is kifogásolta azt, hogy a több hónapon át tartó alapvető jogi sérelmek figyelmen kívül hagyásával megfosztották az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésben foglalt kártalanításhoz való jogától. Erre tekintettel kitért arra, hogy önmagában a bírói út formális igénybevételének lehetősége nem jelenti azt, hogy az eljárási garanciák teljesülnek. Az eljáró bíróságok döntéseinek meghozatala során ezek az immans biztosítékok viszont nem érvényesültek.
- [12] Emellett álláspontja szerint nem érvényesült megfelelően a bírói jogvédelem sem, ami az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a tisztességes bírósági eljárásához fűződő jog körébe tartozik. Szerinte az eljáró bíróságok akár az első megkeresésnél, akár a döntést megelőző időben bármikor tájékoztatták volna az indítványozót a meghatalmazással kapcsolatos álláspontjukról, ami viszont nem történt meg.
- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [14] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [15] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, IV. cikk (4) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [16] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, IV. cikk (4) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [17] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott ítélettel szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [18] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [19] Az Alkotmánybíróság állandósult gyakorlata szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi. Ebből következően az Alkotmánybíróság tartózkodik attól is, hogy törvényértelmezési és dogmatikai, szakjogi kérdésekben állást foglaljon [7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [38]; 3074/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [68]] mindaddig, amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [51]].

- [20] 3.4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott – figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett, folyamatos fogvatartás tényével kapcsolatos indokolását – hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, tehát nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [21] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. április 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1183/2019.

• • •